

ТЕНДЕНЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Дмитрук Зоя Анатоліївна

ORCID ID: 0000-0003-4279-2838

PhD у галузі Освітні/Педагогічні науки,
завідувач відділення соціально-гуманітарної роботи
відділу кадрового забезпечення

Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса Україна

Події останніх років показують, що збереження національного суверенітету і територіальної цілісності України потребує докорінного реформування/оновлення системи виховання молоді, її спрямування на становлення/формування свідомих громадян і патріотів української соборності. Проблема щодо утвердження української національної ідентичності, зокрема у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, набуває особливого значення, оскільки від її вирішення залежить майбутнє нашої нації. Національно-патріотичне виховання як складова сфери утвердження української національної ідентичності, має чітку цільову настанову – готувати українську молодь до захисту Батьківщини, і виступає невід'ємною складовою системи забезпечення національної безпеки України.

Отже, у сучасних умовах актуалізується завдання щодо переосмислення існуючих та формування нових підходів до розроблення і реалізації управлінських стратегій у сфері національно-патріотичного виховання молоді та позиціонування закладу освіти як осередку з виховання патріотів України.

17 грудня 2021 року Верховною Радою України прийнято Закон України № 1986-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки», яким передбачено внесення певних змін та доповнень до чинного законодавства, зокрема до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність». Слід зазначити, що відповідні положення вказаного Закону стосуються і закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання МВС України.

Заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання – це заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах середнього та вищого складу Національної поліції України, начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань [4].

«Організовуючи виховну роботу з патріотичного виховання, слід урахувати, що в Україні історично склався широкий спектр регіонально-політичних і регіонально-культурних відмінностей...» - зазначає науковець М. Бурдін [1].

Управлінську стратегію з позиціонування закладу освіти у системі партнерської взаємодії з громадськістю розглядаємо, в першу чергу, як спільні узгоджені дії

керівників освітніх установ та громадськості, спрямовані на позиціонування закладу освіти – багатоаспектний та багатофункціональний процес, сукупність спланованих послідовних системних дій щодо пошуку, створення та підтримки (відтворення) організацією унікальної позиції, яка забезпечує конкурентні переваги [2].

Отже, враховуючи статті Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13 грудня 2022 року № 2834 – IX [3], *стратегія управління процесом позиціонування закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання, яка базується на українських національних цінностях та здійснюється у партнерстві з представниками громадськості, – є конструктивним багатоаспектним та багатофункціональним процесом, що забезпечує зазначеному закладу вищої освіти виконання завдань у сфері державної політики та вагомі конкурентні переваги.*

Зважаючи на статтю 26 розділу VI Закону України «Про вищу освіту» про основні завдання закладу вищої освіти, зокрема формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах, в Одеському державному університеті внутрішніх справ впроваджуються сучасні дієві управлінські стратегії, що сприяє розробці/реалізації/обміну досвідом щодо виховних практик та інших інструментів з виконання поставлених завдань.

Відповідно до Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», наказу Міністерства внутрішніх справ України від 15.06.2023 № 499 «Про організацію виконання Плану заходів із реалізації Концепції військово-патріотичного виховання в Міністерстві внутрішніх справ України та центральних органах виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України», Одеським державним університетом внутрішніх справ реалізуються інноваційні виховні практики, зокрема, утворено на базі Координаційної ради курсантсько – студентського самоврядування університету і забезпечено ефективне функціонування Школи патріотичного лідерства/волонтерства як низки заходів.

Термін реалізації: 2023-2024 рр.

Мета: розвиток особистості, формування активної громадянської позиції та професіоналізму, патріотичного виховання молоді.

Відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 31.03.2023 №1414-IX, Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13.12.2022 № 2834-IX, Концепції військово-патріотичного виховання, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 червня 2023 року № 499, інших документів у сферах виховання молоді та розвитку молодіжної політики, зокрема зважаючи на проект «Дружня підтримка» Міністерства внутрішніх справ України, започатковано інноваційну виховну практику в університеті - «Молодіжні мотиваційні зустрічі ОДУВС 2023/2024».

Термін реалізації: 2023-2024 рр.

Мета: збереження/зміцнення/поширення загальнолюдських цінностей, широкого залучення курсантів/студентів/представників науково-педагогічного колективу Одеського державного університету внутрішніх справ до волонтерської, громадської діяльності, процесів національно-патріотичного, військово-

патріотичного виховання, створення умов щодо всебічної самореалізації учасників освітнього процесу.

Зазначені вище виховні практики Одеського державного університету внутрішніх справ не тільки цілком відповідають напрямам, цілям та основним завданням Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року, схваленою Кабінетом Міністрів України від 15 грудня 2023 р. № 1322 [5], але й стають сильними дієвими позиціями у процесі позиціонування закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання на всеукраїнському ринку освітніх послуг.

Список використаних джерел:

1. Бурдін М. Ю. Національно - патріотичне виховання курсантів та студентів у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання МВС України як невід’ємна складова виховної функції держави. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми. Харків, 2017. – 292 с., режим доступу: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/27_10_2017/pdf/3.pdf
2. Дмитрук З. А. Стратегії позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг / Науковий Часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 72 том 1 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 296 с.
3. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» від 13 грудня 2022 року № 2834 - IX, режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556 - VII (в редакції від 27.12.2023), режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/T141556?an=1>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 р. № 1322 «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках» <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-utverdzhennia-ukrainskoi-na-a1322>